

คำวินิจฉัยของ นายจิระ บุญพจนสุนทร ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๑๓/๒๕๕๕

วันที่ ๖ กรกฎาคม ๒๕๕๕

เรื่อง ศาลทหารกรุงเทพส่งคำร้องของจำเลย (พันเอก จาตุภัทร รัตนวิจิตร) เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ กรณีพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. ๒๕๕๔ มาตรา ๔๕ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๔๕ และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๖๒ วรรคหนึ่ง (๑) ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐๑ วรรคหนึ่ง (๓) และมาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง หรือไม่

กรณีสืบเนื่องจากพันเอก ศรายุทธ กลิ่นมาหอม โจทก์ ยื่นฟ้อง พันเอก จาตุภัทร รัตนวิจิตร จำเลย ซึ่งโจทก์และจำเลยเป็นนายทหารสัญญาบัตรประจำการสังกัดกรมพระธรรมนูญ สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม ในข้อหาความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการและหมิ่นประมาทต่อศาลทหารกรุงเทพ โดยขอให้ลงโทษจำเลยตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๗ มาตรา ๑๕๘ มาตรา ๓๒๖ และมาตรา ๕๑ และประมวลกฎหมายอาญาทหาร มาตรา ๓๐ และมาตรา ๓๒ พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. ๒๕๐๒ มาตรา ๑๓ และพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๓ ต่อมา จำเลยยื่นคำร้อง สรุปความว่า โจทก์ไม่มีอำนาจฟ้องเพราะโจทก์มิได้ปฏิบัติให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๘๔ ด้วยเหตุที่จำเลยเป็นข้าราชการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔ และคดีนี้เป็นคดีฟ้องใหม่ (วันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓) จึงไม่เข้าข้อยกเว้นตามมาตรา ๘๖ (๒) ขอให้ศาลยกฟ้องโจทก์ โดยไม่ต้องไต่สวนมูลฟ้องโจทก์ในข้อหาดังกล่าว

ศาลทหารกรุงเทพไต่สวนมูลฟ้องแล้วมีคำสั่งว่าแม้คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะมีอำนาจดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมิใช่บุคคลตามมาตรา ๖๖ ว่ากระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม ตามมาตรา ๔๓ ได้ในกรณีที่มีการกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้นต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามมาตรา ๘๔ และในกรณีที่ผู้เสียหายได้ร้องทุกข์หรือมีผู้กล่าวโทษต่อ

พนักงานสอบสวนให้ดำเนินคดีกับเจ้าหน้าที่ของรัฐตามมาตรา ๘๕ แต่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ฯ หาได้ตัดอำนาจฟ้องของผู้เสียหายตามพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. ๒๕๕๘ มาตรา ๔๕ แต่ประการใดไม่ เมื่อโจทก์เป็นนายทหารชั้นสัญญาบัตรประจำการจึงเป็นบุคคลที่อยู่ในอำนาจศาลทหารตามพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร ฯ มาตรา ๑๖ (๑) โจทก์จึงมีอำนาจฟ้องจำเลยว่ากระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการและหมิ่นประมาทอันเป็นความผิดอาญาต่อศาลทหารกรุงเทพได้ สำหรับในส่วนที่ว่า คดีโจทก์มีมูลหรือไม่ ศาลทหารกรุงเทพเห็นว่า ในข้อหาหมิ่นประมาทไม่มีมูลเพียงพอที่ศาลจะประทับรับฟ้องไว้พิจารณา จึงมีคำสั่งให้ประทับฟ้องไว้พิจารณาเฉพาะข้อหากระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ

จำเลยยื่นคำร้องและคำแถลงประกอบคำร้องว่าเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญโดยเฉพาะหมวด ๑๐ เรื่องการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ฯ เป็นกฎหมายพิเศษที่รัฐธรรมนูญให้อำนาจแก่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการไต่สวนและวินิจฉัยคดีกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ การดำเนินการต่อข้าราชการในหน่วยราชการของกระทรวงกลาโหมจะต้องดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ฯ ฉบับนี้ โจทก์จึงไม่มีอำนาจฟ้องตามพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร ฯ เองได้ขอให้ศาลวินิจฉัยชี้ขาดปัญหาข้อกฎหมายเบื้องต้นในปัญหาอำนาจฟ้องของโจทก์ด้วย

โจทก์ยื่นคำร้องว่า ศาลมีคำสั่งประทับฟ้องชอบด้วยกฎหมายแล้ว ขอให้ศาลยกคำร้องของจำเลยและดำเนินกระบวนการพิจารณาต่อไป

ต่อมา วันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ ศาลทหารกรุงเทพมีคำสั่งคำร้องของจำเลยว่าคณะกรรมการ ป.ป.ช. จะมีอำนาจดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมิใช่บุคคลตามมาตรา ๖๖ ว่ากระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรมตามมาตรา ๕๑ ได้เฉพาะในกรณีที่มีการกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้นต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามมาตรา ๘๔ ในกรณีที่ผู้เสียหายได้ร้องทุกข์หรือมีผู้กล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวนให้ดำเนินคดีกับเจ้าหน้าที่ของรัฐตามมาตรา ๘๕ แต่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ฯ มิได้มีบทบัญญัติใดที่ตัดอำนาจฟ้องของผู้เสียหายที่จะใช้สิทธิในการฟ้องคดีอาญาเองตามที่กฎหมายในส่วนวิธีสบัญญัติบัญญัติให้อำนาจไว้ กรณีที่เป็นผู้เสียหายในความผิดอาญาที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว ดังนั้น เมื่อโจทก์และจำเลย

เป็นนายทหารชั้นสัญญาบัตรประจำการซึ่งเป็นบุคคลที่อยู่ในอำนาจศาลทหารตามพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร ฯ มาตรา ๑๖ (๑) โจทก์ในฐานะผู้เสียหายจึงมีอำนาจฟ้องจำเลยในความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการต่อศาลทหารกรุงเทพตามพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร ฯ มาตรา ๔๕ วรรคหนึ่งได้ จึงมีคำสั่งให้ยกคำร้องที่ขอให้วินิจฉัยชี้ขาดข้อกฎหมายเบื้องต้นของจำเลยและดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีต่อไป

จำเลยยื่นคำร้องต่อศาลทหารกรุงเทพว่าการที่ศาลทหารกรุงเทพได้สวนมูลฟ้องแล้วมีคำสั่งประทับฟ้องเฉพาะในข้อหาความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการนั้น จำเลยเห็นว่า พระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร ฯ มาตรา ๔๕ และมาตรา ๔๕ ประกอบประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๖๒ วรรคหนึ่ง (๑) ซึ่งเป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลใช้บังคับแก่คดีนี้ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐๑ วรรคหนึ่ง (๓) และมาตรา ๓๐ โดยคำสั่งของศาลทหารกรุงเทพดังกล่าวขัดต่อเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญที่ต้องการให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ซึ่งเป็นองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญเป็นผู้ตรวจสอบเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ ไม่ว่าบุคคลนั้นจะอยู่ในอำนาจศาลยุติธรรมหรือศาลทหาร ทั้งนี้ เพื่อให้ผู้ถูกกล่าวหาได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายอย่างเท่าเทียมกัน ดังนั้น การที่ศาลทหารกรุงเทพนำพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร ฯ มาตรา ๔๕ วรรคหนึ่ง มาใช้วินิจฉัยว่า เมื่อโจทก์เป็นนายทหารชั้นสัญญาบัตรประจำการจึงเป็นบุคคลในอำนาจศาลทหารตามพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร ฯ มาตรา ๑๖ (๑) โจทก์จึงมีอำนาจฟ้องจำเลยได้ และศาลทหารกรุงเทพมีอำนาจได้สวนมูลฟ้องคดีความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการได้ตามพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร ฯ มาตรา ๔๕ ประกอบประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๖๒ วรรคหนึ่ง (๑) บทบัญญัติดังกล่าวจึงเป็นบทบัญญัติที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐๑ วรรคหนึ่ง (๓) และมาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง ขอให้ส่งคำโต้แย้งของจำเลยไปให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔

ความละเอียดของคำร้องและคำโต้แย้งคำร้องปรากฏตามคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญ (คำวินิจฉัยกลาง) แล้ว

ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งรับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔

มีปัญหาคือต้องพิจารณาวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. ๒๕๕๘ มาตรา ๔๕ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๔๕ และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๖๒ วรรคหนึ่ง (๑) ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐๑ วรรคหนึ่ง (๓) และมาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง หรือไม่

บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐

มาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง “บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน”

มาตรา ๓๐๑ “คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) ใ้สวนข้อเท็จจริงและสรุปสำนวนพร้อมทั้งทำความเห็นเสนอต่อวุฒิสภามาตรา ๓๐๕

(๒) ใ้สวนข้อเท็จจริงและสรุปสำนวนพร้อมทั้งทำความเห็นส่งไปยังศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามมาตรา ๓๐๘

(๓) ใ้สวนและวินิจฉัยว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐร่ำรวยผิดปกติ กระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม เพื่อดำเนินการต่อไปตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

(๔) ตรวจสอบความถูกต้องและความมีอยู่จริงรวมทั้งความเปลี่ยนแปลงของทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งตามมาตรา ๒๕๑ และมาตรา ๒๕๖ ตามบัญชีและเอกสารประกอบที่ได้ยื่นไว้

(๕) รายงานผลการตรวจสอบและผลการปฏิบัติหน้าที่พร้อมข้อสังเกตต่อคณะรัฐมนตรีสภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภา ทุกปี และนำรายงานนั้นออกพิมพ์เผยแพร่ต่อไป

(๖) ดำเนินการอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ

ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๔๖ และมาตรา ๒๖๕ มาใช้บังคับกับการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติด้วย โดยอนุโลม”

มาตรา ๓๐๘ “ในกรณีที่นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือข้าราชการการเมืองอื่น ถูกกล่าวหาว่าร่ำรวยผิดปกติ กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ ตามประมวลกฎหมายอาญา หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่หรือทุจริตต่อหน้าที่ตามกฎหมายอื่น ให้ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง มีอำนาจพิจารณาพิพากษา

บทบัญญัติวรรคหนึ่งให้ใช้บังคับกับกรณีที่บุคคลดังกล่าวหรือบุคคลอื่นเป็นตัวการ ผู้ใช้ หรือผู้สนับสนุนด้วย”

มาตรา ๓๐๕ “ผู้เสียหายจากการกระทำตามมาตรา ๓๐๘ มีสิทธิยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเพื่อให้ดำเนินการตามมาตรา ๓๐๑ (๒) ได้ตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๓๐๕ วรรคหนึ่ง วรรคสี่ และวรรคห้า มาใช้บังคับโดยอนุโลม”

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๒

มาตรา ๕ “ศาลมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดี ดังต่อไปนี้

(๑) คดีที่มีมูลแห่งคดีเป็นการกล่าวหาว่านายรัฐมนตรี รัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือข้าราชการการเมืองอื่น ร่ำรวยผิดปกติ กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ ตามประมวลกฎหมายอาญา หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ หรือทุจริตต่อหน้าที่ตามกฎหมายอื่น

(๒) คดีที่มีมูลแห่งคดีเป็นการกล่าวหาบุคคลตาม (๑) หรือบุคคลอื่นเป็นตุลาการ ผู้ใช้ หรือผู้สนับสนุนในการกระทำความผิดทางอาญาตาม (๑)

ฯลฯ”

มาตรา ๒๓ “ผู้มีอำนาจฟ้องคดีอาญาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ได้แก่

(๑) อัยการสูงสุด

(๒) คณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการปฏิบัติตามมาตรา ๑๑”

พระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. ๒๔๕๘

มาตรา ๔๕ “วิธีพิจารณาความอาญาทหาร ให้นำกฎหมาย กฎและข้อบังคับซึ่งออกตามกฎหมาย ฝ่ายทหารมาใช้บังคับ ถ้าไม่มีกฎหมาย กฎและข้อบังคับฝ่ายทหารก็ให้นำประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาใช้บังคับโดยอนุโลม ถ้าวิธีพิจารณาข้อใดซึ่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มิได้บัญญัติไว้โดยเฉพาะให้นำบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับเท่าที่จะใช้ได้”

มาตรา ๔๕ วรรคหนึ่ง “ศาลทหารในเวลาปกติให้อัยการทหารหรือผู้เสียหายซึ่งเป็นบุคคลที่อยู่ในอำนาจศาลทหารมีอำนาจเป็นโจทก์ฟ้องคดีอาญา แต่ถ้าผู้เสียหายมิได้เป็นบุคคลที่อยู่ในอำนาจศาลทหารแล้ว ต้องมอบคดีให้อัยการทหารเป็นโจทก์”

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

มาตรา ๑๖๒ วรรคหนึ่ง “ถ้าฟ้องถูกต้องตามกฎหมายแล้ว ให้ศาลจัดการส่งต่อไปนี้

(๑) ในคดีราษฎรเป็นโจทก์ ให้ไต่สวนมูลฟ้อง แต่ถ้าคดีนั้นพนักงานอัยการได้ฟ้องจำเลยโดยข้อหาอย่างเดียวกันด้วยแล้วให้จัดการตามอนุมาตรา (๒)

ฯลฯ”

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒

มาตรา ๖๖ “ในกรณีที่มีผู้เสียหายกล่าวหาว่าผู้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือข้าราชการการเมืองอื่นร้ายผิดปกติ กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการตามประมวลกฎหมายอาญา หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่หรือทุจริตต่อหน้าที่ตามกฎหมายอื่น ให้ผู้เสียหายยื่นคำร้องเป็นหนังสือต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช.

บทบัญญัติตามวรรคหนึ่งให้ใช้บังคับกับกรณีที่ถูกกล่าวหาหรือบุคคลอื่นเป็นตุลาการ ผู้ใช้หรือผู้สนับสนุนด้วย”

มาตรา ๘๔ “การกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมิใช่บุคคลตามมาตรา ๖๖ ว่ากระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม ให้ผู้กล่าวหาขึ้นคำกล่าวหาเป็นหนังสือลงลายมือชื่อของตนต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในขณะที่ผู้ถูกกล่าวหาเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่เกินสองปี”

พิเคราะห์แล้ว รัฐธรรมนูญได้กำหนดอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติไว้รวม ๖ ประการดังที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๓๐๑ ที่เกี่ยวกับประเด็นแห่งคดีนี้ได้บัญญัติไว้ในมาตรา ๓๐๑ วรรคหนึ่ง (๑) ว่า “ไต่สวนและวินิจฉัยว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐร้ายผิดปกติ กระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม เพื่อดำเนินการต่อไปตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต” และเพื่อสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญดังกล่าว พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตฯ ได้บัญญัติในส่วนที่เกี่ยวกับการกล่าวหา “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” ไว้ในมาตรา ๘๔ ว่า “การกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมิใช่บุคคลตามมาตรา ๖๖ ว่ากระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม ให้ผู้กล่าวหาขึ้นคำกล่าวหาเป็นหนังสือลงลายมือชื่อของตนต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในขณะที่ผู้ถูกกล่าวหาเป็นเจ้าหน้าที่

ของรัฐหรือพ้นจากการเป็นเจ้าของที่ของรัฐไม่เกินสองปี” โดยที่รัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐๑ วรรคหนึ่ง (๓) ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการปราบปรามการทุจริตฯ มาตรา ๘๔ ดังกล่าว ไม่ได้เจาะจงว่าผู้เสียหายจะใช้สิทธิกล่าวหาได้แต่เฉพาะต้องผ่านทางคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อนำไปสู่ การไต่สวนและวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐๑ วรรคหนึ่ง (๓) เท่านั้น แต่ผู้เสียหายจะใช้สิทธิ ร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนก็ได้ หากได้ตัดอำนาจผู้เสียหายที่จะไปใช้สิทธิฟ้องคดีได้เองไม่ ทั้งนี้ เป็นไปตามหลักทั่วไปดังที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๘ (๒) โดยบัญญัติให้ผู้เสียหายมีอำนาจฟ้องคดีอาญาต่อศาลได้ด้วยตนเอง ต่างกับกรณี “ผู้ดำรงตำแหน่งทาง การเมือง” กระทำคามผิดตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐๘ ซึ่งผู้เสียหายมีสิทธิเพียงยื่นคำร้องต่อ คณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อทำการไต่สวนข้อเท็จจริงและส่งความเห็นไปดำเนินคดียังศาลฎีกาแผนกคดีอาญา ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาความอาญา ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองฯ มาตรา ๕ และมาตรา ๒๓ ที่บัญญัติให้สิทธิเฉพาะ (๑) อัยการสูงสุด และ (๒) คณะกรรมการ ป.ป.ช. เท่านั้นที่มีอำนาจฟ้อง การที่พระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหารฯ มาตรา ๔๕ วรรคหนึ่ง นอกจากบัญญัติให้อัยการทหารเป็นโจทก์ฟ้องคดีอาญาได้แล้วยังบัญญัติให้สิทธิ ผู้เสียหายซึ่งเป็นบุคคลที่อยู่ในอำนาจศาลทหารมีอำนาจเป็นโจทก์ฟ้องคดีอาญาได้ด้วยตนเอง อันเป็นไป ตามหลักการพื้นฐานของการคุ้มครองเกียรติยศและเสรีภาพของบุคคล ทั้งบทบัญญัติมาตรา ๔๕ วรรคหนึ่ง มีผลใช้บังคับแก่บุคคลที่อยู่ในอำนาจศาลทหาร ซึ่งอยู่ในสถานะอย่างเดียวกันโดยเสมอกัน ในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน ดังนั้น พระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหารฯ มาตรา ๔๕ วรรคหนึ่ง ดังกล่าวจึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๓๐๑ วรรคหนึ่ง (๓) ส่วนพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหารฯ มาตรา ๔๕ บัญญัติให้นำประมวลกฎหมาย วิธีพิจารณาความอาญามาใช้บังคับเท่าที่จะใช้ได้ โดยเฉพาะมาตรา ๑๖๒ วรรคหนึ่ง (๑) แห่งประมวล กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา บัญญัติบังคับให้มีการไต่สวนมูลฟ้องในกรณีโจทก์ฟ้องด้วยตนเอง แสดงว่าแม้จะไม่ผ่านการไต่สวนหรือวินิจฉัยของคณะกรรมการ ป.ป.ช. แต่ศาลก็จะต้องทำการไต่สวน มูลฟ้องก่อนที่จะรับคำฟ้องไว้พิจารณา การไต่สวนมูลฟ้องของศาลนั้นมีหลักประกันการให้ความเป็นธรรม ในการต่อสู้คดีไม่แตกต่างกับการไต่สวนและวินิจฉัยของคณะกรรมการ ป.ป.ช. จึงเห็นว่าพระราชบัญญัติ ธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔๕ และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๖๒ วรรคหนึ่ง (๑) ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๓๐๑ วรรคหนึ่ง (๓) ด้วย

อาศัยเหตุดังได้พิจารณา มา จึงวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. ๒๔๕๘ มาตรา ๔๕ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๖๒ วรรคหนึ่ง (๑) ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๓๐๑ วรรคหนึ่ง (๓)

นายจिरะ บุญพจนสุนทร

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ